

Kodundus ja käsitöö Tehnoloogiaõpetus

V klass

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Tehnoloogiaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab kultuuripärimust ja toimetulekut mitmekultuurilises maailmas;
- omandab tehnoloogilise kirjaoskuse, sh arendab tehnoloogiaalaseid teadmisi ja oskusi ning tunneb rahulolu praktilisest eneseteostusest;
- oskab seostada inimest ja teda ümbritsevat ning analüüsida tehnoloogia mõjusid keskkonnale;
- lahendab loovalt ülesandeid, valdab ideede kujustamise oskust ja leidlikkust toodete loomisel;
- arvestab eetilisi, esteetilisi ja jätkusuutlikke tõekspidamisi;
- valdab sõbralikkust ja koostööoskust ning töötahet;
- omandab teadmisi ja oskusi, käsitsedes erinevaid materjale, töövahendeid ja töötlemisviise;
- suudab rakendada teoreetilisi teadmisi praktiliste ülesannete lahendamisel;
- järgib tööprotsessis ohutuid töövõtteid ning kõlbelisi käitumisnorme;
- lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest;
- tunnetab oma võimeid ning töötab vastavalt nendele.

Õpitulemused ja õppesisu

Õpilane ...

- ... järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha.
- ... hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.
- ... valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi.
- ... osaleb aktiivselt loomisprotsessis.
- ... väärtustab disainiprotsessi ning analüüsib täidetud ülesandeid ja saadud tagasisidet.
- ... kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust.

Käsitöö ja kodundus

Teema	Õpitulemused Õpilane ...	Õppesisu
Töö kavandamine ja rahvakunst	... kavandab omandatud tövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid. ... õpetaja suunamisel leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale. ... õpetaja suunamisel kasutab kavandamisel ainekirjandust ja teabeallikaid.	Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades. Kavandamise erinevad võimalused. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides. Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks. Käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala.
	... märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel.	Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.
Materjalid ja töö kulg	... eristab looduslikke ja tehismaterjale.	Looduslikud ja tehismaterjalid.
	... seostab käsitöölõnga jämedust töövahendiga.	Õmblusniidid, käsitööniidid ja -lõngad.
	... töötab õpetaja juhendamisel lihtsama tööjuhendi järgi.	Töötamine suulise ja tööjuhendi järgi.
Tööliigid	... kasutab tekstiileset kaunistades kaherealisi pisteid.	Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Kaherealised pisted. Mustri kandmine riidele. Tikandi viimistlemine.
	... heegeldab põhisilmuseid: ahelsilmused, kinnissilmused, sambad.	Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuseid: ahelsilmused, kinnissilmused, sambad. Edasi-tagasi heegeldamine. Heegeldustöö viimistlemine.
	... loob parempidi silmuseid.	Kudumine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parempidine silmus.
Toit ja toitumine, tarbija-kasvatus	... kasutab mõtlenõusid ja kaalu.	Toiduainete mõõtmine, kaalumine.
	... valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning külma- ja kuumtöötlemis-tehnikaid.	Toiduainete eeltöötlemine, külma- ja kuumtöötlemine. Pudrud ja teised teraviljatoidud. Munade ja makarontoodete keetmine. Külmad ja kuumad joogid.
	... lepib kaaslastega kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust ja igaühe rolli tulemuse saavutamisel.	Tööde järjekord toitu valmistades. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.
	... järgib köögis töötades hügieenireegleid.	Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi köögi korrashoid.
Lauakombed ja etikett	... katab toidukorra järgi laua, valides ning paigutades sobiva lauanõud ning hindab laua ja toitade kujundust. ... peab kinni üldtuntud lauakommetest.	Lauakombed ning lauakatmise tavad. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.
Ruumide korrashoid	... teeb korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid.	Puhastus- ja korrastustööd. Töövahendid.

Tehnoloogiaõpetus

Teema	Õpitulemused Õpilane ...	Õppesisu
Tehnoloogia igapäevaelus	<p>... peab tähtsaks tehnoloogilist kirjaoskust igapäevaelus.</p> <p>... seostab tehnoloogiaõpetust teiste õppeainete ja eluvaldkondadega.</p> <p>... kirjeldab inimtegevuse ja tehnoloogia mõju keskkonnale.</p> <p>... kirjeldab ratta ja energia kasutamist ajaloos ning nüüdisajal.</p> <p>... valmistab töötavaid mudeleid praktilise tööna.</p> <p>... võrdleb erinevaid transpordivahendeid ning energiaallikaid.</p>	<p>Tehnoloogia olemus.</p> <p>Tehnoloogiline kirjaoskus ja selle vajalikkus.</p> <p>Tehnoloogia ja teadused.</p> <p>Tehnoloogia, inimene ja keskkond.</p> <p>Transpordivahendid.</p> <p>Energiaallikad.</p>
Disain ja joonestamine	<p>... teab ja kasutab õpiülesannetes disaini elemente.</p> <p>... selgitab joonte tähendust joonisel, oskab joonestada jõukohast tehnilist joonist ning seda esitleda.</p> <p>... koostab kolmvaate lihtsast detailist.</p> <p>... disainib lihtsaid esemeid, kasutades selleks ettenähtud materjale.</p> <p>... märkab probleeme ja pakub neile omanäolisi lahendusi.</p> <p>... valib sobiva materjali ja otstarbeka töötlusviisi.</p> <p>... mõistab leiutiste osatähtsust tehnoloogia arengus.</p>	<p>Lihtsa eseme kavandamine.</p> <p>Mõõtmed ja mõõtkava.</p> <p>Eskiis.</p> <p>Jooned ja nende tähendused.</p> <p>Piltkujutis ja vaated.</p> <p>Disain.</p> <p>Disaini elemendid.</p> <p>Eseme viimistlemine.</p> <p>Probleemide lahendamine.</p> <p>Insenerid ja leiutamine.</p>
Materjalid ja nende töötlemine	<p>... tunneb põhilisi materjale, nende olulisemaid omadusi ja töötlemise viise.</p> <p>... valib ja kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töötlusviise, töövahendeid ja materjale.</p> <p>... valmistab mitmesuguseid lihtsaid tooteid (sh mänguasju);</p> <p>... suudab valmistada jõukohaseid liiteid;</p> <p>... kasutab õppetöös puur- ja treipinki;</p> <p>... analüüsib ja hindab loodud toodet, sh esteetilisest ja rakenduslikust küljest.</p> <p>... teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.</p> <p>... väärtustab ja kasutab tervisele ohutuid töövõtteid.</p> <p>... kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi nende korduskasutuseks.</p>	<p>Materjalide liigid (puit, metall, plastid, elektroonika komponendid jne) ja nende omadused.</p> <p>Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ning töövahendid (tööriistad ja masinad).</p> <p>Levinumad käsitööriistad, puurpink. Materjalide liited.</p> <p>Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.</p>

Projektitöö

- Õpilane vormistab ühest 5. klassis tehtud tööst projektitöö.
- Projektitööd võivad olla nii käsitööst, kodundusest kui ka tehnoloogiaõpetusest.
- Projektitöös lisandub praktilisele osale teema teoreetiline kirjeldus.

Projektitöö õpitulemused

Õpilane

- teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
- osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
- leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannete ning probleemide lahendeid;
- valmistab üksi või koostöös teistega ülesande või projekti lahenduse;
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi;
- kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;
- väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet.

Kasutatav õppematerjal

- A. Pink „Kodundus 4.-6. klass“
- A. Pink „Kudumine“
- E. Lind „Tööõpetus tekstiilitööd“
- O. Soone „Tikime“
- E. Aljasmets „Heegeldamine ja silmuskudumine“
- E. Aljasmets „Heegeldamine“
- A. T. Merilaid „Tööõpetus 4. – 8. kl. Tekstiilmaterjalid
- A. Taba „Tööõpetus Korrastustööd“
- L. Kivilo „Õpi õmblema“
- August Kõrbe „Tööõpetus 4.-6. klass: puidutööd“
- Sulev Lukk „Tööõpetus 4.-6. klass: elektrotehnilised tööd“
- Elmar Meiorg „Tööõpetus 4.-6. klass: metallitööd“

Veebipõhised materjalid:

- Heegeltöö alustamine: <https://youtu.be/FqrhgsuMh34>
- Kinnissilmus: <https://youtu.be/oZQatDgqGzk>
- Skeem + silmused: <https://youtu.be/PMvGISHGgBw>
- Ringselt heegeldamine: <https://youtu.be/Vv9RcHgCaCU>
- Niidistamine: <https://youtu.be/-H0TEHYB-UI>
- Ristpiste: <https://youtu.be/GDibIeTNhb8>
- Sämppiste: <https://youtu.be/jHO2MxyCaVM>
- Aedpiste: <https://youtu.be/cRYvkJglel0>
- Kudumise alustamine, silmuste loomine: <https://youtu.be/kQJZzkxJGQo>
- Parempidine silmus: <https://youtu.be/8ZJLo4BQ2jw>

Jüri Gümnaasium

Õppekava

Ainekava

Tehnoloogia

- Käitumine söögilauas (söögiriistade kasutamine)
https://www.youtube.com/watch?v=BRL8xVjXK_w (video inglise keeles)
- Käitumine söögilauas (leiva-saia söömine)
https://www.youtube.com/watch?v=TbjT6cU_s-8 (video inglise keeles)
- Käitumine söögilauas (supi söömine)
<https://www.youtube.com/watch?v=5m2gMM1rt70> (video inglise keeles)
- Käitumine söögilauas (pearoa söömine)
<https://www.youtube.com/watch?v=0NOiaC3A1uw> (video inglise keeles)
- Käitumine söögilauas (magustoidu söömine)
<https://www.youtube.com/watch?v=m-Q0QMOTotc> (video inglise keeles)